

2015-01-13

Er ref: skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Linda Eriksson

Diariernr: 2014/2958

linda.eriksson@skogsindustrierna.org

08-7627209

Yttrande över Skogsstyrelsens PM Bevara skogens kulturmiljöer

SAMMANFATTNING

Skogsindustrierna välkomnar det gemensamma initiativet från Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet för att öka förståelsen av de bakomliggande orsakerna till att skador uppstår på forn- och kulturlämningar i samband med skogsbruksåtgärder samt att föreslå förbättringsåtgärder. Skogsindustrierna tror att resultaten hade kunnat bli ännu bättre om skogsbrukets erfarenheter och kunskaper hade inkluderats på ett tidigare stadium genom deltagande i arbetsgruppen.

Skogsindustrierna anser att de långsiktigt viktigaste framgångsfaktorerna för att bevara skogens kulturmiljöer är tydliga rutiner, utbildning samt information i hela avverkningskedjan. Skärpt lagtillsyn och nya sanktioner är inte lösningen. Det pågår en hel del arbete ute i skogsbruket, inte minst implementeringen av de målbilder för skogssektorns hänsyn till kulturmiljöer som togs fram inom ramen för dialogprojektet.

ÅTGÄRDSFÖRSLAGEN

Skogsindustrierna anser att åtgärdsförslagen i stora drag är rimliga även om de kanske är lite för inriktade på attityder och kompetenshöjande åtgärder. Det finns sannolikt ett antal mer specifika orsaker och åtgärdsförslag som skulle kunna ges mer uppmärksamhet såsom tex:

- Brister i informationsöverföringen i avverkningskedjan, särskilt avseende ”nya lämningar” som upptäcks av avverkningslaget och som sedan ska registreras och nå ut till GROT-skotaren respektive markberedaren. Vanligt att denna nya information fastnar i den digitala kedjan.
- Bristande information mellan olika yrkeskategorier ansvariga för olika delar av hänsynstagande. Även om traktdirektivet är bra utformat är det ibland viktigt med det personliga mötet på plats i skogen för full förståelse.
- Ersättningsformer som skapar goda förutsättningar för bra hänsynstagande (exempelvis möjlighet att arbeta på timbasis på trakter med mycket forn- och kulturlämningar och därigenom inte straffas för att avverkningen tar lång tid.)

Här följer Skogsindustriernas synpunkter på åtgärdsförslagen.

Tydliggör ansvaret och ledarskapet samt förändra attityden

Skogsindustrierna delar inte slutsatsen att det generellt finns brister i attityder kring hänsyn till forn- och kulturlämningar. Däremot har skogsbruket inte alltid prioriterat kulturmiljöer och fornminnen på samma sätt som t ex naturvärden och därmed inte säkerställt fullt ut att vi når ut i hela organisationen. Möjligen kan attityden till rikligt förekommande lämningar som tex kolbottnar variera regionalt med frekvensen av dessa.

Skogsindustrierna anser att de åtgärdsförslag som riktar sig till Skogsstyrelsen är bra. Skogsindustrierna avstyrker förslaget som riktar sig till skogsbruket, om att föra in en speciell punkt i avverkningsavtal då vi inte tror att det leder till minskade skador. Skogsindustrierna tror på bättre rutiner och egenuppföljning samt närmare samverkan mellan myndigheter och skogsbruk kring uppföljning och återkoppling av skador på kultur- och fornlämningar.

Enhetlig tillämpning av lagar och regler

Skogsindustrierna instämmer i slutsatsen att lagtillämpningen inte är enhetlig och många gånger kommer beslut kring Kulturmiljölagen allt för sent. Ett önskvärt mål är att alla länsstyrelser bifogar digitala avgränsningar med villkorsbeslut inom 6 veckor som skogsbruket sedan kan använda i sina system. Det är viktigt att kvalitetssäkra den geografiska lägesbestämningen av forn- och kulturlämningar.

Skogsindustrierna avstyrker en lagändring för att införa kulturmiljösanktioner då en rättssäker tillämpning kring detta är mycket svårt. Ett bättre verktyg är återkoppling och det objektvisa lärandet inom den nya hänsynsuppföljningen.

Kvalitetssäkra och tydliggöra rutiner och arbetssätt

Skogsindustrierna stödjer förslaget om att skogsbruket utvecklar rutiner och säkrar kvalitet i trakt direktiv samt bättre planering. Planering på barmark är dock inte alltid möjligt.

Det finns framtagna målbilder för skogssektorns hänsyn till kulturmiljöer i samband med skogsbruksåtgärder inom ramen för dialogprojektet som lämpligen bör in under denna punkt. Där ingår också användandet av exempelvis kulturstubbar.

Kommunicera underlag och säkra kvalitén i FMIS

Skogsindustrierna anser att detta är en viktig åtgärd och vi stödjer förslaget om en informationsinsats till skogsbruket.

Höja kompetensnivån i hela avverkningskedjan och öka kvalitetskraven på utbildningarna

Skogsindustrierna anser att kompetens och utbildning är viktigt inom alla led och stödjer åtgärdsförslagen. Här bör man också nämna t ex Skötselkolan och andra möjligheter till web och interaktiva utbildningar som en väg att nå en bred målgrupp. Skogsindustrierna ser gärna en fortsatt dialog kring utbildningsmaterial för att tillvarata skogsbrukets erfarenheter.

Stockholm

2015-01-16

För Skogsindustrierna

Mårten Larsson

Linda Eriksson